

Ex. 12: 21-28 en Joh.18:28-38. 2 april 20121 (digitaal ivm Corona).

Gemeente van Christus,

Het Joodse Pesachverhaal en het Christelijke Paasverhaal zijn verhalen van bevrijding.

Het eerste gaat over bevrijding uit een onmenselijke slavernij-situatie. Wil je een machthebber als de Faraó zover krijgen dat hij zijn slaven laat gaan, dan is daar geweld voor nodig: er moet bloed vloeien.

Van alle eerstgeborenen in Egypte, in dit geval. Zo zit de wereld blijkbaar in elkaar.

Om wat voor bevrijding gaat het eigenlijk in het Christelijke Paasverhaal?

En is het noodzakelijk dat ook dáár bloed voor moet vloeien?

Noodzakelijk niet, geloof ik. Maar wel onvermijdelijk: omdat deze wereld ook in dit geval helaas zó in elkaar zit.

In sommige delen van de kerk is het hét centrale leerstuk: Jezus is gekomen om te sterven voor onze zonden. In zijn gesprek met Pilatus zegt Jezus zelf iets anders: "Ik ben geboren en naar de wereld gekomen om van de waarheid te getuigen, en ieder die de waarheid is toegedaan, luistert naar wat ik zeg."(18:37b)

Het is deze waarheid die ons vrij kan maken. Vrij van angst, vooral. Angst voor de ander, angst voor God, angst voor de dood. Angst voor alles wat ons onze kwetsbaarheid en eindigheid doet beseffen.

Mensen zijn kinderen van God. Kostbaar in Zijn ogen, allemaal, stuk voor stuk.

God als de kracht van liefde die ons leven draagt. God als de wind onder onze vleugels. De grond onder onze voeten. Het licht van de zon, waarin we ons koesteren.

Niet een God die offers wil. Geen God bij wie het draait om het strak navolgen van de Wet. Maar een God die uit is op het heil, de heelwording van alle mensen. Van heel zijn schepping.

Een God die ons daartoe oproept tot dienstbaarheid. Dienen in plaats van heersen. Delen in plaats van graaien. Aandacht en zorgzaamheid in plaats van egoïsme.

Voor iedereen een plek aan de tafel.

Zó ziet het koninkrijk van God op aarde er ongeveer uit.

Zó had Jezus God leren kennen. Zo leerde hij God ook aan de mensen om hem heen kennen.

Maar dát koninkrijk van God staat haaks op hoe het er in onze wereld normaal gesproken aan toegaat.

Kijk maar om je heen. Het maakt geen verschil met tweeduizend jaar geleden. Pilatus en Kajafas en Judas zijn van alle tijden. Schijnprocessen zijn van alle tijden. De macht van de sterkste is van alle tijden.

Mensen die zich inzetten voor een rechtvaardiger wereld, voor een samenleving waarin alle mensen tot hun recht komen, voor een wereld waarin de rijkdom en het voedsel eerlijk verdeeld worden, voor een wereld waarin ieder mag zijn zoals zij is, worden vroeg of laat vermalen door degenen die zich hierdoor bedreigd voelen in hun positie.

Zo werkt het in de politiek. Zo werkte het in de tempel en synagoge t.t.v Jezus. Zo werkt het in de kerk.

Zo werkt het in heel ons leven, lijkt het wel.

Daar staan ze tegenover elkaar: Jezus en Pilatus. Pilatus als vertegenwoordiger en symbool van het Romeinse rijk, dat nagenoeg de hele toenmalig bekende wereld had veroverd.

En Jezus als vertegenwoordiger van "een koninkrijk dat niet van deze wereld is."

Met dat laatste wordt, denk ik, niet bedoeld dat het koninkrijk van God zich ergens "boven" ons, in een andere dimensie bevindt. Maar dat het haaks staat op hoe het eraan toegaat in deze wereld.

“Ik ben niet gekomen om te heersen, maar om te dienen.” Een koninkrijk, een realiteit waarin liefde de dienst uitmaakt.

Welke wereldse koning of machthebber zegt hem dat na?

En welke machthebber, groot of klein, is hiervan gediend, denk je?

“Ben je nou wel een koning of niet?”, vraagt Pilatus.

“Ik ben geboren en naar de wereld gekomen om van de waarheid te getuigen.”

Hierop zei Pilatus: “wat is waarheid?”

Dat is inderdaad de vraag. Zonder het zichzelf bewust te zijn stelt Pilatus de juiste vraag. Ook al beleeft hij het zelf waarschijnlijk als een retorische of academische vraag. Maar voor Jezus is het van levensbelang. Het is de vraag die zijn leven zin en betekenis heeft gegeven. Die zijn hele, korte leven heeft bepaald.

Wat is waarheid? Een zeer actuele vraag. In een tijd waarin een wereldleider van wie we gelukkig voorlopig zijn verlost, het begrip “alternatieve waarheid” introduceerde. Een andere term voor: leugens die mijn positie moeten veilig stellen. Een tijd waarin sommige politici ook in ons land er niet voor terugdeinsden om pertinente leugens als waarheid te verkondigen. En nog gretig gehoor vinden ook, getuige de verkiezingsuitslagen.

Een tijd waarin complottheorieën, zelfs de meest bizarre, als waarheid worden geslikt door sommigen. Waarin het Kremlin niets te maken heeft met MH 17 of de vergiftiging van Navalny en China ons voorspiegelt dat de Oeigoeren in een soort vakantiekolonies bivakkeren. Turkije dat de genocide in Armenië nooit heeft plaatsgevonden.

De lijst van voorbeelden door alle tijden heen is schier eindeloos.

Wat is waarheid?

Pilatus beantwoordt - onbewust - zijn eigen vraag, als hij even later Jezus naar buiten laat leiden, met een doornenkroon op en een purperen koningsmantel aan: “Zie de mens”, zegt hij dan tegen het volk.....

Deze mens belichaamt inderdaad “De Waarheid”, zoals onze christelijke traditie die heeft leren kennen. Wie hem ziet, ziet “het ware gelaat” van de mens, zoals de Allerhoogste ons heeft geschapen en bedoeld: in het leven geroepen om te dienen, om God en andere mensen lief te hebben als jezelf, de schepping te behoeden en bewaren.

Maar wie zó in het leven durft te staan, zal ervaren dat hij vroeg of laat te lijden zal krijgen.

En zal er in het uiterste geval zelfs haar leven voor moeten geven.

Omdat die Waarheid waar het hier om gaat en die door geen mens zo is belichaamd als door Jezus van Nazareth, haaks staat op hoe de wereld in elkaar zit.

“Ik ben de weg, de waarheid en het leven”, zegt Jezus elders in dit evangelie. “Wie mij heeft gezien, heeft de Vader gezien.”

We gedenken vandaag het sterven van dit unieke Kind van God.

Als hij vandaag letterlijk zou “wederkeren”, zou het hem ongetwijfeld weer precies zo vergaan.

Een onthutsende, ontluisterende gedachte is dat.

Het zou hem echter niet beletten, geloof ik. Omdat hij had ontdekt en ervaren wat de uiteindelijke Waarheid over zijn leven was. Over ons leven.

Wat is waarheid?

Wat is daarop jÓuw antwoord.....